

Оқу жылы барысында жүргізілген зерделеу жұмысының қорытындысы

Меңгеруші Мырсейтова Э.С.

Түркістан-2025жыл

Оқу жылы барысында жүргізілген зерделеу жұмысының қорытындысы туралы баяндама

Оқу жылы барысында мектепке дейінгі ұйымдағы тәрбиелеу-білім беру процесінің сапасын арттыру, балалардың танымдық белсенділігін дамыту және ойын арқылы оқытудың тиімді жолдарын анықтау мақсатында кешенді зерделеу жұмысы жүргізілді. Зерделеу жұмысы жоспарлы түрде ұйымдастырылып, бірнеше бағытты қамтыды. Негізгі назар ойын технологияларын қолдану арқылы дамытушы ортаның сапасын арттыруға, балалардың дербес әрекетін қолдауға және педагогтердің әдістемелік жұмысын жетілдіруге бағытталды.

Зерделеу жұмысының басты мақсаты — ойын арқылы оқыту үдерісінде дамытушы ортаның тиімділігін арттыру және балалардың танымдық, тілдік, әлеуметтік белсенділігінің даму деңгейін анықтау, сонымен қатар педагогтердің жұмыс тәжірибесіне талдау жасау болды. Осы мақсатқа сәйкес нақты міндеттер айқындалды: топтардағы дамытушы орта жағдайын бақылау, ойын бұрыштарының мазмұнын саралау, ұйымдастырылған іс-әрекет пен еркін ойын барысын талдау, балалардың дербес ойын әрекетін бақылау, мониторинг нәтижелерін салыстыру, педагогтерге әдістемелік ұсыныстар беру.

Зерделеу жұмысы бірнеше кезең бойынша жүргізілді. Бірінші кезең — дайындық кезеңі. Бұл кезеңде зерделеу жоспары жасалып, бақылау парақтары мен мониторинг құралдары дайындалды. Әр топ бойынша зерттеу бағыттары белгіленді. Педагогтерге зерделеу мақсаты түсіндіріліп, бірлескен жұмыс алгоритмі ұсынылды. Дамытушы ортаға қойылатын талаптар мен ойын арқылы оқыту әдістері бойынша әдістемелік нұсқаулықтар берілді.

Екінші кезең — негізгі тәжірибелік кезең. Бұл кезеңде топтардағы күн тәртібі барысы, ұйымдастырылған іс-әрекеттер, еркін ойын уақыты, балалардың өз бетінше әрекет етуі жүйелі түрде бақыланды. Зерделеу барысында келесі әдістер қолданылды: тікелей бақылау, салыстырмалы талдау, педагогикалық диагностика, мониторинг, балалармен әңгімелесу, педагогтердің жоспарларына талдау жасау, дамытушы ортаны бағалау. Сонымен қатар фото-бақылау, ойын әрекетінің картасы, белсенділік көрсеткіштері де тіркелді.

Бақылау барысында ойын арқылы оқыту технологиясын қолданатын педагогтердің жұмысы жеке қарастырылды. Ойынның түрлері (сюжеттік-рөлдік, дидактикалық, қимылды, құрылыс ойындары, зерттеушілік ойындар) қаншалықты жиі және мақсатты қолданылатыны анықталды. Педагогтердің балаларды ойынға тарту әдістері, бағыт-бағдар беруі, ойын барысындағы тілдік қарым-қатынасты дамытуы да талданды.

Үшінші кезең — талдау және қорытындылау кезеңі. Бұл кезеңде жиналған мәліметтер өңделіп, әр топ бойынша қорытынды көрсеткіштер шығарылды. Балалардың танымдық белсенділігі, дербестігі, қарым-қатынас мәдениеті, тілдік белсенділігі мен ойынға қатысу деңгейі салыстырмалы түрде қарастырылды.

Мониторинг нәтижелері зерделеу жұмысының тиімді болғанын көрсетті. Оқу жылының басымен салыстырғанда балалардың дербес ойын әрекеті айтарлықтай артқаны байқалды. Көптеген топтарда балалар ойын сюжетін өз бетінше құрастырып, рөлдерді бөлісіп, ойын ережесін сақтай отырып ойнай бастады. Бұл — дамытушы ортаның және педагогтердің бағыттаушы жұмысының оң нәтижесі.

Сонымен қатар балалардың танымдық қызығушылығының артқаны анықталды. Олар ойын барысында сұрақ қоюға, салыстыруға, тәжірибе жасауға, шешім қабылдауға ұмтылатыны байқалды. Құрастыру, зерттеу, логикалық ойындарға қызығушылық жоғарылаған. Дидактикалық ойындарды қолдану нәтижесінде түсті, пішінді, көлемді, санды ажырату дағдылары жақсарған.

Тілдік белсенділік бағытында да оң өзгерістер тіркелді. Балалар ойын барысында бір-бірімен сөйлесуге, өз ойын жеткізуге, сұрақтарға жауап беруге белсендірек қатысқан. Сюжеттік-рөлдік ойындарда диалог құру, рөлдік сөйлеу, сипаттау сөздерін қолдану деңгейі өскен. Кейбір топтарда шағын әңгіме құрастыру, ойын желісін сөзбен жеткізу дағдылары қалыптаса бастаған.

Зерделеу барысында педагогтердің де кәсіби белсенділігі артқаны байқалды. Көптеген тәрбиешілер ойын технологияларын жүйелі қолдануға көшкен. Ойын бұрыштарын тақырыпқа сай жаңартып, материалдарды алмастырып отыру тәжірибесі қалыптасқан. Ашық көрсетілімдер мен тәжірибе алмасу жұмыстары оң нәтиже берген.

Сонымен бірге зерделеу нәтижесінде бірқатар мәселелер де анықталды. Кейбір топтарда дамытушы ортаның мазмұны жеткіліксіз екені байқалды. Атап айтқанда, ойын бұрыштарындағы материалдардың аздығы, ескірген көрнекіліктер, құрылыс және зерттеу ойындарына арналған құралдардың тапшылығы тіркелді. Кейбір топтарда ойын аймақтары талапқа сай бөлінбеген, материалдар балаларға еркін қолжетімді емес.

Жекелеген педагогтерде ойын арқылы оқытуды ұйымдастыруда жүйелілік жеткіліксіз екені анықталды. Ойын тек уақыт өткізу құралы ретінде қарастырылып, дамытушылық мақсаты толық ашылмаған жағдайлар кездесті. Балалардың дербес әрекетіне жеткілікті мүмкіндік берілмейтін сәттер де болды.

Осыған байланысты келесі ұсыныстар берілді: топтардағы дамытушы ортаны жаңарту және толықтыру, ойын материалдарын кезең-кезеңімен байыту, сюжеттік-рөлдік ойын бұрыштарын көбейту, зерттеу және құрастыру орталықтарын жабдықтау. Педагогтерге ойын технологиялары бойынша қосымша әдістемелік семинарлар өткізу, тәжірибе алмасу алаңдарын ұйымдастыру ұсынылды.

Алдағы кезеңге арналған міндеттер ретінде ойын арқылы оқытуды жоспарлауды жетілдіру, мониторингті тұрақты жүргізу, дамытушы ортаның сапасын жүйелі бағалау, ата-аналарды ойын әрекетіне тарту жұмыстары белгіленді. Сонымен қатар инновациялық ойын әдістерін енгізу, авторлық ойын құралдарын жасау, педагогтердің шығармашылық бастамаларын қолдау қажеттігі атап өтілді.

Қорытындылай келе, жүргізілген зерделеу жұмысы ойын арқылы оқытуда дамытушы ортаның маңыздылығын және оның балалардың танымдық, тілдік, әлеуметтік дамуына тікелей әсер ететінін көрсетті. Жүйелі ұйымдастырылған ойын әрекеті балалардың белсенділігін арттырып, дербестігін қалыптастырады. Сондықтан бұл бағыттағы жұмыс алдағы оқу жылында да жалғасын тауып, жетілдіріле түседі деп жоспарлануда.